

211.

Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hírlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Franciaország és Németország együttműködése hozza meg a világbékét

Mac Donald és Herriot újabb állásfoglalása a háború ellen

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből jelentik: A *Vorwärts* Herriot francia miniszterelnökhöz kérdéseket intézett. Herriot kijelentette, hogy

külpolitikájának vezérlő eszméje a világbéke megteremtésében való közreműködés,

úgy azonban, hogy Franciaország biztonságát nem szabad veszélyeztetni.

A béke elérésében Franciaországnak és Németországnak együttműködése szükséges,

ez azonban nem lehetséges mindaddig, amíg Németország nem szakít a multtal. Franciaország lelkiismeretes a maga lojalitásban és egyetlen vágya az, hogy igazságos legyen gyengeség nélkül és menjen el egészen a nagylelkűségig, anélkül azonban, hogy megengedné magát rövidíteni.

Londonból jelentik: Az angol miniszterelnök az angol parlamenti ülészek berekesztése óta tartotta első nyilvános beszédét Derbyben. Mac Donald, aki Ponsonby és Sidney Webb kíséretében jelent meg mintegy háromezer főnyi tömeg fogadta. A miniszterelnök felhívta a liberálisokat és konzervatívokat, bizonyítsák be azt a körülményt hogy az ország nyugalma, megszilárdulása és kilátásai szenvedtek-e a munkáskormány fennállása miatt. A miniszterelnök kijelentette továbbá:

— Nem mondhatom el, hogy mi mindezt véglegesen megteremtettük, de megtettünk mindent kísérletet és nem egy dolgot előbbre vittünk. Néhány dolog azonban mindeddig igen meheznek bizonyult, a ti támogatásotokkal azonban ezeket is előbbre fogjuk juttatni.

Genfben kifejtett működését illetően kijelentette a miniszterelnök, hogy a munkáspártnak közbe kell lépni a biztosított és szilárd béke érdekében, ha nemzetközi működését igazolni akarja.

A háborút örökre száműzni kell.

Mac Donald kijelentette még, hogy

a kormány célja a világbéke.

A döntőbírátság szorosán körvonalozott esetekről szól. A miniszterelnök ezután állást fog-

lal az Oroszországgal kötött szerződés mellett és kijelentette, hogy ha a parlament a szerződést nem fogadja el, ám szavazzon a kormány ellen, de ennek a bizalmatlansági szavazatnak általános választás volna a következménye.

Dunai vámkonföderáció alakításáról tárgyalnak Genfben

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből jelentik: Az utóbbi időben olyan hírek kerültek forgalomba, amelyek arról szólnak, hogy a népszövetség keretében az utódállamok vámunióra kívánnak lépni, amely vámunióba Ausztriát is belevonnák. Német diplomáciai körökből úgy értesülünk, hogy ennek a vám uniúnak megteremtéséről tényleg tárgyalnak Genfben, ahol azt szükségesnek is tartják.

Németország diplomáciai köreiben úgy tartják, hogy a nyugati hatalmak vezetőit ennek az uniúnak a létrehozásánál az a cél vezeti, hogy egy dunai vámkonföderáció megalakításával gyengítsék a német nagyipar versenyképességét.

Stancescu ítélőtáblai elnök nyilatkozik az Estilapnak

A nagyváradai igazságszolgáltatás *in capite-et-in-membris* válságnak mondható, és egyedül autentikus cáfolatát adta a tegnap hazaérkezett Stancescu István ítélőtáblai elnök a Nagyvárad Estilap munkatársának, aki ma délelőtt felkereste Stancescu elnök a következőket volt szíves kijelenteni:

— Kényes ügy ez, mert ha annak idején majd a Semmitőszékhez is kerülök, az nem az igazságügyminiszter úr akaratából, de nem is az én kívánságomból fog megtörténni, hanem a legfelső igazságügyi tanács helyez el. Eddig azonban áthelyezésemről komoly formában egyetlenegyszer sem volt szó. Előbb, vagy utóbb természetesen minden előléptetésnek el kell következnie és ez a körülményektől függ és attól a határozattól, amit az igazságügyi miniszter úr, a legfelső igazságügyi tanács előterjesztése alapján meghoz. Egyelőre tehát maradok helyemen, a váradai ítélőtábla elnöki székében és, ha majd magam is kívánom, akkor megyek el innen.

— Elnök úr jelen volt a legfelső igazságügyi tanács ülésén

és előterjesztést tett a tábla területén működő járásbírák véglegesítésére nézve; milyen határozatot hozott ebben az ügyben a legfelső tanács?

— Erről most — válaszolt Stancescu elnök — legnagyobb sajnálatomra nem mondhatok semmit, mert számomra, mint az igazságszolgáltatás vezető állásában levő reprezentánsára, lehetlenség volna a nyilvánosság elé lépni, mielőtt a hivatalos lapban a határozat megjelenik. Emellett köt engem az is, hogy a proposíciókat én tettem a tanácsnak.

— Szóba került-e az elmozdít-

A csongrádi merénylet ítélete a magyar nemzetgyűlés elé kerül

— Az Estilap eredeti távirata —

Budapestről táviratozzák: A belügyminiszter Diószeghy miniszteri tanácsos kérelmére elrendelte ellene a fegyelmet. A tanácsos, mint emlékeztetés a csongrádi merénylet ügyében a belügyminiszterium kiküldöttéként folytatta vizsgálatot.

Az októberben összeülő nemzetgyűlésen a fajvédő és demok-

tott bírák ügye a legfelső igazságügyi tanácsban?

— Mivel a tanács ülését titkos és bizalmas jellegűnek nyilvánították, erről sem közölhetek semmit. A legközelebbi jövő majd megmutatja ...

Vád alá helyezték a Roboz-tivéreket

— Budapesti tudósítók távirata —

Tudvalevő, hogy a budapesti ügyészség Roboz Imrét és Roboz Bélát lázadás, feldőlésért büntetvére irányuló sikertelen fölhívás, hűtlenség büntetése, többrendbeli kormányzósértés és izgatás vétsége, magánlakásértés és nemzetgyalázás címén vádolta meg.

A vádtanács a vádirat ellen benyújtott kifogásokat ma elutasította és a Roboz-fivéreket vád alá helyezte. A vádhatározat kihirdetése után a védők a két Roboz-fivér szabadlábra helyezésére kérték, azonban a vádtanács ezt elutasította, valamint azt az indítványt is, mely a vizsgálat kiegészítésére vonatkozott.

A vádtanács vádhatározatának megokolása hangsúlyozza, hogy mindkét terhelt ellen a vádbeli cselekmények elkövetésére megfelelő terhelő bizonyíték áll rendelkezésre, ezért őket vád alá kellett helyezni.

A macedon forradalmárok bosszuja

— Az Estilap eredeti távirata —

Belgrádból táviratozzák: A Politika szerint macedon forradalmárok Sándor királyt halálra ítélték számos délszláv vezető politikussal együtt Alexandroff Tódor haláláért, mivel szerintük Belgrádba vezetnek az igazi gyilkosok nyomai.

rata képviselők interpellálni fognak a csongrádi bombamerénylet ügyében.

A felmentett vádlottak vasárnap érkeztek haza Csongrádra. A pályaudvaron a rokonság és ismerősök fogadták őket. Beszéd nem hangzott el, a városban semmiféle zavaró incidens nem fordult elő.

Atlant c mozgó
9¹/₄ órákor

Apolló mozgó
5, 7 és 9 órákor

Még ma és holnap,
hétfőn és kedden

ATLASZ

Hatalmas akrobata dráma
12 felvonásban.

A főszerepben:

Mario Guaita Ausonia
az erejétől és férfiszépségéről
híres filmszínész.

Rendes helyárak

Hírek

Október 4-én

Vasas-Bál

a Katholikus Körben.

**Oroán Dezső meghívása
Hollandiába**

Itt Nagyváradon érte —
Főzetlen tárlatának befeje-
zése előtt az a kitüntető meg-
hívás Orbán Dezsőt, mely ezt a
külföldön is elismert festőmű-
vészt Hollandiába szólítja. Az
amsterdami Künstler Palais
igazgatója levelet intézett Or-
bán Dezsőhöz és egy kiállítás
megtartására hívta fői a kiváló
mestert. Orbán Dezső ilyenfor-
mán változtatni kénytelen ere-
deti programján. Terve ugyanis
az volt, hogy a nagyszerű vá-
radi kiállítás után Erdély na-
gyobb városaiban is rendez ki-
állítást festményeiből. Miután a
meghívás október 15-ére szól,
Orbán Dezső kiállítását két na-
pig (kedden és szerdán) még
nyitva marad a Helikon hárm-
as termében.

Több mint tizenöt képe akad-
t vacárlóra a kiállítás nyolc napi
tartama alatt. Tárlata megma-
radt anyagának kiemelkedő pik-
túrja az a női akt, mely Mün-
chenben 1920. díjat nyert, mo-
numentális csendélet és azok a
tájképek, melyekről a külföldi
kritikák egyöntetűleg a legna-
gyobb elismerés hangján emlé-
keztek meg. A Helikon népsze-
rű és pompás izéssel berende-
zett termeit vasárnap és hétfőn
is nagyszámú közönség látog-
ta meg. Ezek sorában volt
Bucico Coriolán dr. polgármes-
ter és Benedek tanácsos is, akik
kiállításba helyezték hogy a vá-
ros részére is megszerezik Or-
bánnak egyik monumentális al-
kotását.

* **Ítéletek a rendőrbíróságon.**
A nagyvárad rendőrbíróságnak
ismét mozgalmas képe volt
szombat. Különösen a bérko-
csisok voltak erősen képviselve.
Horváth József rendőrkapi-
tány példás büntetésekkel igye-
kezett megtorolni a kilengése-
ket. Pap András kétfogatu bér-
kocsis dr. Filip főszolgabírónak
megtagadta a fuvart. Horvát ka-
pitány 1000 lej pénzbüntetéssel
sújtotta a renitenskedő bérko-
csist. Robitsek Sándor bérko-
csissegéd hasonlóan nem volt
hajlandó Propper Ferenc utazó-
nak rendelkezésére állani, an-
nak dacára, hogy már 20 lej fog-
lalót is átvett. Tekintettel arra,
hogy Robitsek több ízben volt
büntetve, a rendőrbíróság öt na-
pi elzárásra és 1000 lej pénzbün-
tetésre ítélte. Klein Árpád bér-
kocsist 8 napi elzárásra és 3000
lej pénzbüntetésre ítelték.

* **Értékes képek a mozi elő-
csarnokában.** Mint értesülünk,
kedden, e hó 30-án nyílik meg
az Apolló mozgó előcsarnoká-
ban egy képkiállítás, melyen
részt vesznek Katona Sándor,
Czencz János, Iványi-Grünvald
Béla, Magyar-Mannheimer,
Gusztáv, Nyilasi Sándor, Ko-
máromi-Katz Endre, Révész,
Bosznay István, Romek Árpád,
Olgyai Ferenc, Lakatos A.,
Böhm-Ritta, Friedlingen és más
magyar piktorok. A nagynevű
mesterek művei már eleve kivé-
teles érdeklődést keltenek. Az
Apolló igazgatósága alkalmat
nyújt a váradi közönségnek,
hogy a pompás festményeket
díjtalanul megtekinthesse. Bö-
vebben a megnyitás után fogjuk
olvasóinkat informálni.

* **Atmeneti kabátku-
lönlegességek nagy vá-
lasztékban Hollósnál**

x **Vászon és batisztchiffon kü-
lönlegességek, olcsóbban, mint
bárhol Frankl Róza üzletében.**
Rimanóczy-u. 9.

x **Raktáron levő elsőrendű sző-
vetekből elegáns öltönyöket ké-
szít Bereczky szabó cég.** (Teme-
tő és Szeles-utca sarok.)

x **Kegyelet a Sas alatt.**

Dorian Terrasse és Dorian Filmszínház
9 órákor

5 és 7 órákor

Ma, **hétfő** bemutató

Kaméliás hölgy.

Dráma 5 felvonásban.

Dumas Sándor híres regénye filmen.

A főszerepben:

Rodolpho Valentino és Nazimova

Ezt megelőzi egy kacagtató 5 felvonásos

Zigottó-kép.

* **Eljegyzési hír.** Bodó Sán-
dor és Rózik Juliska jegyesek.

x **Pat és Patachon szobor sor-
solási eredménye.** A Dr. Popa
György nagyvárad közjegyző
közbenjövetele mellett mai na-
pon megtartott sorsolás alkal-
mával a 833. számú belépőjegy
birtokosa nyerte el a Pat és Pa-
tachon szobrot. 1924. október
29-én.

x **Szántó György képkiállítá-
sát f. hó 28-tól, vasárnaptól a
Katholikus Kör nagytermébe
helyezi át.**

* **Házassági hír.** Dr. Riemer
János poliklinikai orvos és Kol-
ling Mariska jegyesek. (Min-
den külön értesítés helyett.)

x **Őszi kalapujdonságok meg-
érkeztek Lengyelhez.**

x **Atlantic és Apolló mozgók-
ban még ma és holnap fut az**
„Atlasz” című hatalmas akroba-
ta film, mely egy nagyon szép
társadalmi drámát tárgyal. A
vagyon és a nő körül folyik a
harc, a sok galádság, a gyilkos-
ságig menő gaztett nem tudja
célját elérni, s végre mégis csak
az igazság ül diadalát. A fősze-
repet az erejétől, férfias szépsé-
géről és kitűnő játékaról híres
Mario Guaito Ausonia játsza.

x **A Dorian Terrasseon ma,
hétfőn Dumas Sándornak egyik
leg híresebb regénye a „Kamé-
liás hölgy” kerül műsorra, mely-
nek a főszerepét a sorozatos
nagy filmek „Sejk”, „Vérző aré-
na”, „Apokalipszis” négy lova-
sá-nak alakítója — Rodolpho
Valentino játsza és méltó part-
nere a nagy Nazimova, ki ritka
ügyességgel és rátermettséggel
játsza meg a „Kaméliás hölgy”
nehéz szerepét. Az előadások a
Dorian Terrasseon 9, a Dorian
filmszínházban 5 és 7 órákor
kezdődnek. Kedvezőtlen idő
esetén a 9 órás előadás is a Do-
rian-filmszínház nagytermében
lez megtartva.**

x **Férfi és női kelengyékben,
csipkében, árakban Bleier divat-
áruháza, Sas-passage, utólérhe-
tetlen.**

Mai zürichi nyitás

BERLIN	125
NEWYORK	524
LONDON	2343
PARIS	2755
PRAGA	1572
BUDAPEST	00069
BUKAREST	270
VARSO	101
BÉCS	7315

* **Welch Margetson lon-
doni oxford ingek méret
szerint egységül Hollós-
nál készülnek.**

x **Kabátszövetek, Pelucheok
és belésárak nagy választékban,
meglepő olcsón Rimanóczy-u. 9.**

Bőr és talp legolcsóbb Salgónál

x **Uri fehérneműt és kelengyét
a legszebb kivitelben és legso-
lidabb árban készíti Lengyel
uridivat üzlete.**

x **Ingzephyrek, nyersselymek,
asztalneműek, barchettek legol-
csóbban Rimanóczy-u. 9.**

* **Angol Tress és Habig
kalapok a Regele Fer-
dinand uton kizárólag
Hollósnál**

Használt jókarban levő nagyobb
mennyiségű 938

**7 kgros vasúti sín 60 cm nyom-
lávolságú vagonellekkel,
kittérőkkel, apró anyaggal eladó.**

Érdeklődők forduljanak:

Locskay György
Episcopia-Bihar, Szentjános.

Olcsó bevásárlási forrás!

Az ujonnan megnyílt

Rónai és Kohn

kézműáru, női és férfi
divatüzlet

Sas-passage

Dorian-Terrasse feljára áll szemben
hol **állandóan** **dus**
választék található női
és férfi gyapjuszövetekben,
selymek, vásznak, női és
férfi fehérneműekben.
Figyelemes, pontos kiszolgálás.
Jó árak. **Olcsó árak.**

Nyílttér

Egyik ügyfelem megfelelő gar-
rancia mellett 200.000 leu olcsó
kölesönt nyújtana annak, aki
neki három szobás modern la-
kást adna. Esetleg hasonló fel-
tétel mellett nagyobb tőkével
üzlethez társulna.

Dr. Markovits József ügyvéd,
Körös-u. 11.

A legolcsóbb cipő bevásárlási forrás
Selejtes cipőáruház
Str. Teatrului No. 4. Színház-utca 4.

Raktárra érkeztek a legfinomabb
női, férfi és gyermekcipő különlegességek
30% pénzmegtakarítás

A váradai kereskedők akciója a háziurak tulkapásai ellen

Mit mond a Csarnok titkára a boltbéremelésekről

Azokhoz a gazdasági felintézkedésekhez, amelyek egyre jobban bénítják az ország gazdasági életét és növelik az egyre fokozódó drágaságot, nem kis mértékben járul hozzá az ez év tavaszán életbelépett új lakástörvény, amely sok tekintetben visszaadta a háztulajdonosok szabad rendelkezési jogát és a lakberek emelését engedélyezte. Az új törvény a boltberek terén 1924 szeptember huszonekedikéig adott módot arra, hogy a háztulajdonosok bérlő kereskedőkkel helyiségeik további bérléteire nézve megegyezést létesítsenek.

Azokban az esetekben, amelyben a háztulajdonos és bérlő közt megegyezés nem jött létre, bírósághoz kell fordulni. A bíróság elé benyújtandó keresetek határideje szeptember 27.

Ez a rendelkezés súlyos helyzetbe kergeti a váradai kereskedők nagyrészét. Háztulajdonosok és bérlők közt megindultak a tárgyalások, de eredményre sajnos kevés esetben vezettek. A legtöbbször a háztulajdonosok olyan meglepő igényekkel léptek fel bérlőikkel szemben, hogy az igények teljesítése a lehetetlenséggel volt határos. A legmérsékeltbb béremelés az eddig fizetett bérléti összegek husz-harminc százalékára, de tudunk olyan eseteket is, amikor száz-százötven perentes emeléssel akarják egyes háztulajdonosok sújtani a már amúgy is megviselt kereskedőket.

Hogy ezeknek a követeléseknek teljesítése a mai szomorú gazdasági viszonyok között hogyan vezet, arra könnyű következtetni. A háztulajdonosok, illetve háziurak szövetségének hivatalos funkcionáriusa egyik legutóbbi nyilatkozatában nem is titkolja, megmondja nyíltan, hogy a kereskedők a boltbéremelés folytán előálló kiadás-többletet hárítják át a fogyasztó közönségre. Nem számolnak a háztulajdonosok azzal, hogy a fogyasztó közönség már nem bír el több áthárítást.

A szabad kereskedelmet megsemmisítő intézkedések egész sorozata ugyanis a fogyasztó közönség terhére megy. A magas behozatali vámokat, a forgalmi, luxus és egyéb adókat a valuta-krisis folytán magas kamattal igénybevevő hitel a kereskedők és a fogyasztó közönségre hárítják át. Többet már a fogyasztó közönség nem igen bír el.

A háztulajdonosoknak is fitymálva kell venniük a mai súlyos helyzetet és igényeiket ehhez mértékben redukálni kell. Nem okvetlen szükséges egyik napról a másikra száz, vagy még több százalékkal emelni a lakástörvény intenciója sem. Nem tudjuk megérteni, hogy csak egyetlen példát említsünk, Pékefe-Sas részvénytársaság, melynek körülbelül száz bolt-bérlője van, miért ne redukál-

hatná boltbéri-igényeit. Miért követel száz százaléknál magasabb emelést és ezt is valorizálva arra az esetre, ha a valuta romlik. A lej javulása esetén természetesen a felemelt bérek csorbitatlanul érvényben maradnának. Éppen az ilyen sok kereskedőt és így közvetve a város lakosságát is közelről érintő kérdésekben kellene jó példával előljárni a háztulajdonosoknak.

A háztulajdonosoknak ez a minden megértést nélkülöző eljárása sorompóba szolgáltatta a váradai kereskedőket, akik érdekképviselőik, a Kereskedelmi Csarnok útján távirati intézkedést sürgettek a kereskedelmi és igazságügyi minisztériumokban. Nem lehet bíróság elé menni az összes vitás problémákkal, mert a keresetek száma olyan nagy, hogy ha az egész bíróság egyedül csak ezzel foglalkozna, akkor sem tudna 1925 májusig minden esetben döntést hozni. Csak sürgős kormányintézkedés segíthet ezen a bajon.

Megegyezésünk, hogy az utolsó pillanatban a háztulajdonosok is belátják, hogy sokkal jobb a békés megegyezés, mint egy bizonytalan bírói döntés, vagy pláne egy a törvénynek ezt a szigorú rendelkezését megsemmisítő miniszteri rendelet.

Felkerestük dr. Fried Jánost, a Kereskedelmi Csarnok főtitkárát és megkértük, mondja el, a Csarnok milyen intézkedéseket tett a katasztrófával fenyegető boltbéremelések ügyében.

— Amint tagjaink tömegesebben fordultak hozzánk panaszokkal — mondotta a Csarnok titkára — azonnal táviratot intéztünk Bukarestbe, a Sfatul Negustorese központjához, kérve sürgős közbenjárásukat. Tegnap már meg is jött a távirati értesítés, amely szerint a központ intervenciója következtében úgy a kereskedelmi, mint az igazságügyminisztériumokban a Vadul Commercial (Kereskedelmi révtörvény) tárgyalás alatt áll és azt az illetékes minisztériumok a legközelebbi parlamenti ülésükön benyújtják. Ez a törvény, minden a kereskedelemmel kapcsolatos kérdést és így elsősorban az üzlethelyiségek bérének a kérdését is felöleli. Így tehát előreláthatólag minden a törvény életbelépeése előtt között szerződést hatálytalanítani fog.

— A kereskedők nem akarnak egyoldaluan előnyöket szerezni abból a helyzetből, hogy a gazdasági válság következtében lehetetlen volt az építkezés és így nem keletkeztek új üzlethelyiségek, hanem igyekeznek mindenképpen a háztulajdonosokkal megegyezésre jutni. Ebben a munkában a Csarnok a legteljesebb rendelkezésükre áll és szeretnők, ha a Háztulajdonosok Szövetsége is belátásra bírja tagjait.

— A kormány programja a pénzfeszültség előidézése és a további drágaság megakadályozása és a megelőzés olcsóbbá tétele. Biztos tudomásunk van arról, hogy új intézkedésekkel szigorúan megtorolnak minden olyan ténykedést, amikor a háztulajdonos a bérlő kereskedő kényszerhelyzetét kihasználva, aránytalanul magas bért biztosít magának. Minden ilyen esetben

utasítást kapnak a pénzügyigazgatóságok, hogy az adótörvény rendelkezéseinek megfelelően az öt évi ciklusra megállapított ingatlan jövedelmi adót mondják fel és új adómegállapításokat

eszközöljenek. Ugyancsak így járnak el a globális adóval is.

— A kereskedelmi csarnok a Sfatul Negustorese útján állandóan tájékoztatni fogja a minisztert az itteni helyzetről és megegyezésünk, ha a háztulajdonosok tényleg túlzott követelésekkel lépnek fel, a miniszter a Vadul Commercialban használt mérvő ellen-szerről fog gondoskodni. (m. e.)

Feljelentettek az ügyészségen két váradai építész-mérnököt

Bonyodalmak egy bankigazgató lakása körül

Kissé különös és szokatlan tartalmu följelentés érkezett be ma délelőtt a nagyváradai királyi ügyészségre. Az eset maga a mai türehtetlen lakásviszonyokkal van szoros összefüggésben és jellemzője annak, hogy az emberek minden áldozatot meghoznak, hogy végre fedél alá jussanak.

A súlyosan kompromittáló vádakat Szabó Andor ismert váradai kereskedő ügyvédje emelte a Szarvas és Klein mérnökök, építési vállalkozók ellen. A följelentés tartalma röviden a következő:

Szabó Andor még 1923 júliusában bérbevett a Szarvas és Klein cég Körs-utca 10. szám alatt épülőfélben lévő házban egy háromszobás lakást három évre, évi 10.000 lej bérösszegért és 90.000 lej építési hozzájárulással. Szabó ezt az összeget szerződéses megállapodás szerint oly módon fizette, hogy 40.000 lejt készpénzben fizetett ki, a fennmaradó 80.000 lejről pedig egy éven belül lejárási váltót adott át a Szarvas és Klein cégnek. A ház közben fölépült, de Szabó beköltözni nem tudott, mert Szarvasék nyilván a fenyegető gazdasági krízis kényszere alatt Szabó Andor lakását bérbeadták Révész Béla bankigazgatónak. Természetesen nem mulasztották el az új bérlőtől is fölvenni a három évi bérösszeget és az építési hozzájárulást. Szarvas mérnök Szabóék tiltakozására azt hozta fel indokolásul, hogy a váltót nem tudta leszámoltatni és ezért érvénytelennek nyilvánítja a szerződést.

Szabó ezután jogi képviselője útján a polgári bírósághoz fordult, amely ki-mondotta a szerződés érvényességét és a Szarvas és Klein cégnek azt a kötelezettséget, hogy a Szabó Andort jogosan megillető lakást haladéktalanul adja át. A járásbíró és a törvényszék egybehangzó ítéletei alapján Szabó megkísérelte a beköltözést. Közjegyző útján hívta fel a Szarvas és Klein céget

a lakás átadására. Révész Béla jelenlegi lakó azonban ugyancsak közjegyző előtt kijelentette, hogy ő a lakásba jóhiszeműen költözött be, előtte a Szarvas és Klein cég tagjai elhallgatták, hogy előzetesen más bérelte ki a lakást. Szarvas ekkor azt a kétértelmű választ adta, hogy ő elvben hajlandó átadni a lakást, de tényleg nem tudja, mert már más lakik benne.

Miután ez a válasz egyenlő volt a cég szerződéses kötelezettségének ismétel megtagadásával Szabó most már azt követelte, hogy Szarvasék adják vissza a 40.000 lejt és a 80.000 lejről szóló fedezeti váltót. Kérte továbbá az okozott kár megtérítését.

Szarvas most is érdekes választ adott:

— Csak akkor hajlandó a váltót és a több mint egy éve kapott 40.000 lejt visszaadni, ha Szabó Andor minden kártérítés igényéről lemond.

Miután Szabó ilyenformán se pénzt, se lakást nem kapott bünvádi utra terelte az egész ügyet és büntető följelentést adott be a nagyváradai ügyészségnél, ahol biztosra veszi a sértett jogrend helyreállítását.

A följelentéssel kapcsolatosan alkalmunk volt a súlyos vádakkal illetett mérnökökkel beszélni, akik egybehangzóan a következő kijelentést tették:

— Meglep bennünket Szabó Andor és ügyvédjének ez az eljárása. Minden esetre megtesszük a lépéseket ügyvédünk útján, hogy a való tényállás kiderüljön. Azt a meghatározottabbban állíthatjuk, hogy nem követtünk el semmi szabálytalanságot. A szóbanforgó 40.000 lejt és a 80.000 lejes váltót több ízben felajánlottuk Szabó Andornak, aki ezt legutóbb a bíróság előtt sem volt hajlandó elfogadni.

— Nyugodtan várjuk a fejleményeket és a lefolytatandó vizsgálat bizonyára teljesen tisztázni fogja szerepünket.

Alkotmányos harc a váradai cigánysoron

Megválasztották az új bíróságot

Tegnap az első őszi hangulatu városnap délelőttön heves, sőt viharos alkotmányos küzdelem zajlott le Nagyváradon. Nem közönséges eset: bíróválasztás volt kint a város végén, a velenői cigánytelepen. Romantikus filmeken láttunk olyan groteszk mozgalmas képet, amilyen ebben az izgatott órában, a tarka kolonián furcsa bizarr színeivel élénk rajzolódott.

Tudni kell, hogy a cigánysoron sürrü panaszok érkeztek a kerületi kapitányságra Hamza János albiró ellen, aki ugylátszik sok rossz fát tett a tüzre. Hamza kerületi rendőrkapitány a panaszok következtében elmozdította az egész cigánybírósgót és tegnapra tűzte ki az új választást, amilyen, mint

illik, harctéri tudósítónk is megjelent.

A földbevált rongyos putrik népei, urak, urfiak, válogatott cigánygyerekek, sőt öreg dádek is olyan lenge öltözött tüzről pattant menyecskék, akiknek semmivel sem volt több és kevesebb toalettje, mint a modern táncok észvesztő démonjainak, szóval az egyesztendő rajkókkal együtt, mind fölvonultak a nevezetes nagy csatára. Sebestyén rendőrtiszt helyettes leányeivel nagy nehezen tudta féken tartani a tulteremtett választó közönséget.

— A devla verje meg — kiabálták az asztronyok — minek az olyan bíró, aki nem hagyja a népet élni!

— Maoaker, a gyukhel egye meg a

Neddi, 1924. szeptember 30.

combot, mit ártod magad az urak dolgába — recscent rá egy smokkingos, de mezítlábas férfi.

Nagy viharok tombolnak, örült veszekedések, különösen az egyik félre huzódó hangos táborban: ez a Hamza erősen dopingolt csapata, amelyből a legtöbb kortes és agitátor kerül ki. De hiszen nincs is rájuk szükség, a jelöltjük alaposan lemaradt. Dancu kapitány bejelenti, hogy három-három jelölés helyett, csak egy-egy bírót jelöltek: Lakatos Mihály és Varga János al-bírói.

Oriási zaj tör ki. Hamzaék mintha mellbeverték volna őket nagy meglepetésükben veszett kiáltozásban törnek ki, botokkal hadonásznak és az asszonyok sikoltozva kéngetik gyanús tisztaságu rongyaikat:

— Ki vagyunk nullázva! Apellálunk! Felebbezünk! Nem nyugszunk bele egész a polgármesterig!

Nehéz a helyzet, de csak egy pillanatra látszik fenyegetőnek. A kapitány parancsára pillanat alatt szétszakitják a két tábor, jön a fotografus, a purdék egy szál hóentrágerükbe, bőgve telepednek a földre, az asszonyok cigarettázva mögüjük sereglik a haragos férfiak már mosolyogva néznek a lencsébe: már kész a kép, a választás emléke, a nem igen kíváncsi utókor számára. És már Lakatos Mihály, az új főbíró, tekintélyének Mounts Evert-jére emelkedve, menydörgő hangon rendelkezik:

— Csórók dzsász haza, ájnévj!

Vivat, éljen, taps és a levert csapat szitkozódva oldalal a putrik felé. B. J.

Ha Linoleumot, viaszos vászont gummi kabátot és szőnyeget akar venni, tekintse meg

Haas Lipót

várari főlerakatát, ahol leggyorsabb választékban gyári áron vásárolhat.

Telefon 4-63

Lerakatok:

BLUJ, Str. Universității No. 1.
TIMISOARA, Univ. Reg. Ferdinand 7.

Leitől

Felöltőszőnyeg gummióppeny dí-	
vattázásban prima gumizással	875
Viaszos vászon asztalterítő	89
Strapa futószőnyeg méterje	120
Ebédőszőnyeg 160x250 gyö-	
nyörű mintákban	975
Linoleum futószőnyeg méterje	135
Linoleum ebédőszőnyeg	
200x250	1350
Otoman takaró 160x300	1650
Bőrvásznak ipari célokra minőségben	185

Ezenkívül mindenféle gummiárú
Celluloid gallér, kézelo
Torna- és házi cipők

Kalapok

és az összes őszi
uridivatujdonságok
megérkeztek

Roth M. Utóda

Telefon 184 szám

SPORT

Skandalum a Törekvés-Egyetértés mérkőzésén

Győzött a munkásosapat — Az ittas futballista

Tegnap játszotta le a nagyváradi Törekvés az őszi forduló egyik jelentős mérkőzését az Egyetértéssel. A meccset megérdemelten a munkásosapat nyerte meg. Az eredmény még ebben a formájában sem reális kifejezője a Törekvés tagadhatatlan fölényének. Ezuttal nem is a 4:0-as végeredmény a fontos, hanem az a lehangoló körülmény, hogy milyen keretek között ment végbe ez a bajnoki küzdelem.

Már a meccs kezdetén az első percekben érezhető volt, hogy a harc nem vallami simán fog lefolyni. Előljárt a példával az ismert Gábor Pál, aki — mint mondják — kissé spiccesen bukdácsolt a pályán. És hogy közben jónéhányszor belegáncsolt az ellenfél játékosaiába, azon nem is lehetett csodálkozni. Több mint félórát tartott ez a komédia, amikor Szántó bíró végre leküldte a pályáról Gábort. Az aktus sem ment vallami simán és csak hosszas kapacitálás után sikerült rávenni az ittas futballistát a távozásra. A nagyváradi szövetségnek érdeke, hogy az ilyen játékos ne igen léphessen a pályára. Am Gábor viselkedése valahogy befolyásolta a játékosokat is, sőt a publikum egyrésze is beavatkozott, úgy, hogy a meccs tekintélyesebb fele fülsiketítő lármában, éktelen zivajban folyt le. A korrekt és minden ítélkezésben páratlan bíró észrevételeit mesterséges vihar követte, úgy-

annyira, hogy a végén már senki sem tudta, hogy mi is történik a pályán.

Különösen nagy erővel tört ki a vihar az első félidő utolsó másodpercében, amikor Pleschnek egy sikeres támadását Szántó bíró, miután a félidő közben végetért, — lefújta. A lapda beesett a hálóba. Erre a tömeg berontott a pályára, hogy a bírót felelősségre vonja. A rendező egyesület tagjainak védelme alatt jutott csak fel Szántó az öltözőbe.

A második félidőben lecsillapodtak a kedélyek és a Törekvés nagyszerű csatársora megtörte a kimerült Egyetértés védelmét és biztos győzelmet aratott. A vezető gólt az első félidőben Strók Albi rugta. A második félidőben Róth kettőre, majd Szilágyi háromra szaporították a gólok számát. A negyedik gólt is Strók szerezte meg és ezzel végérvényesen megpecsételte a meccs sorsát.

A főmérkőzést megelőzően az Egyetértés 50 tagból álló tornászcsapata, amelyben ezuttal már a hölgy-tornászok is résztvettek, mutatott be igen szép és nívós szabadgyakorlatokat és szertornát.

○ A NAC ifjúsági csapata legyőzte a Törekvés ifjúsági csapatát. Még a tavaszról elmaradt rendkívül fontos bajnoki mérkőzést tegnap délután játszotta le a két csapat. A mérkőzést 2:1 arányban, a fejlettebb technikával rendelkező NAC ifjúsági csapat nyerte meg. Jó bíró volt Balogh János.

Esőernyő legolcsóbban BLUM-nál a Körösparten
Javitásokat és áthuzásokat olcsón vállal.

Antic butorok
szőnyegek
porcellánok
892 poharak

Interieur Altwien
Str. Delawrancea (R. tők Zsigmond-u.) 30

Bódis Ferenc

arany, ezüst és ékszer-
áru üzemet

Valea J. (Nagy Sándor) - uica 12 szám alá
megnyitva, üzletéhez

Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-
ut) 1 szám alá helyezte át.

Kerékpárok Gummik
Kalendánál
Javitások Alkatrészek

Harisnyát vásárolhat

de elismerten jót és
olcsón csakis

Fischer áruházában

Sas passage

Ruhákat legolcsóbban fest,

tisztít; gallérokat és
kézelőket legcsébban mos, vasal

Szabó László

Str. Sf. Ladislau
(Körösa-utca) 1.
Fiók: Bazárépület

Népmozgó

Str. Gen. Holban (Széles-u. 46.)

október 1-én, szerdán este
nyílik meg

A szerelem virágai

című szenzációs 6 felvonásos
drámával.

Előadások kezdete
este 7 és 9 órakor

Flórharsnya

érkezett nagy mennyiségben

Lei 69.—, 88.—

MOLNAR

Ferdinand király-utca

Eredeti angolszövet

különlegességeim

megérkeztek

meiből a legújabb divát szerint, szolid árban készítek legcsébb kivitelű ruhákat. — Pontos kiszolgálás.

CZITROM

uri szabó Oltenia (v. Csengeri) utca 1.

Tollkabát
raglán
öltöny

SZÖVEI

különlegességeinket

492 idényelőtti olcsó árban árusítjuk

Havas és Grünfeld

posztó áruház Avram J. (Kosuth)-u. 8. Sasitjáróval szemben

Férfi és női

szövetekben

és szabókellékekben

816 óriási választék

Ungár & Glück

cégnél, Sas-passage

Mondani sem kell

hogy elsőrangú különféle öltöny,
raglán, télikabát különlegességeket
a legszolidabb árban

Kenéz Ferenc

uriszabónál, Str. Ep. Ciorogariu (Ur-
utca) 20. gimnáziummal szemben
rezhetők be, ahol a legújabb divatu
vetek állandóan raktáron vannak

NAGY CIPŐELÁRUSÍTÁS!

GONDA TESTVÉREK Cipőáruházában

Csak 20 napig

BULEVARDUL REGELE FERDINAND 5. sz. (PARK-SZÁLLODA ÉPÜLET)

Csak 20 napig

Teljesen meztelen raktár miatt az összes raktáron levő női-, férfi és gyermekcipőket minden elfogadható árban elárusítjuk.

Popovici prefektus támadója a bíróság előtt

Kihallgatták a prefektust

A hatóság elleni erőszakkal vádolt Simoc Ágoston ismeretes pörét ma délelőtti folytatva a törvényszék Nesselrode-tanácsa. A múlt tárgyalás jegyzőkönyvének felolvasása után Bárdossy Kornél dr. alezredes-parancsnokot, mint tanút hallgatták ki a bíróság.

Tanú előadja, hogy arról neki nem volt tudomása, hogy Popovici dr. prefektus felfüggesztette a lakásrekviráló bizottságnak azt a határozatát, amely a Simoc lakását Dragoiu őrnagy-nak juttatta.

Ciactan dr. védő: Ki hajtja végre a kiűritést?

— A rendőrség; mi csak segítséget nyújtunk neki.

Védő: Tud-e arról tanú úr, hogy Dragoiu őrnagy úr a rekvirált lakás egy részét vissza kellett volna adja Simoncéknak?

— Nesselrode elnök: Erre a kérdésre tanú úr nem köteles válaszolni!

Védő emiatt semmiségi panaszt jelent be.

Tanút nem esketik meg vallomására.

Mangra Demeter dr. városi főügyész a következő tanú.

— Azon a péntek délután, amikor az incidens történt, odajött hozzám Erdélyi Szevér dr. és arra kért, hogy csillapítsam le Simocot, mert ez le akarja löni a prefektust. Azt mondtam, hogy ez neveltséges — és ülve maradtam. Ekkor odajött Simoc és megkérte, hogy már ismeretes botrány. Ezután jutott eszembe, hogy napokkal ezelőtt járt nálam Simoc és előadva lakásügyét, arra kért, hogy interveniáljak a prefektusnál. Előbb vonakodtam, de később engedtem a könyörgésnek és felhívtam a prefektus urat telefonon. Bocsánatot kérve az alkalmatlankodásért, a prefektus úrnak előadtam az ügyet és kértem, hogy a lakásrekvirálási határozat végrehajtását függesz-

sze fel, legalább is addig, míg Simoc vissza nem tér Bukarestből. Elcinte a prefektus ur hallani sem akart róla, csak amikor arra hivatkoztam, hogy presztízsemre való tekintettel vegye meg, akkor kijelentette, hogy a határozatot felfüggeszti. Simoc ezután elutazott és vizsgálatkor már édesanyja nem volt a lakásban.

Popovici ügyész: Ha a vádlott akkor egy rendőr el nem vizsgálja, gondolja tanú úr, hogy a vád súlyosabb tettekre is ráadtatta volna magát?

— Ha most meggondolom a dolgot, nem hiszem, hogy súlyosabb konfliktus lett volna. Először Simoc jogász, intelligens fiú és nem roham vakon a szedelembel!

Tanút nem esketik meg.

Barbu Romulusz bankigazgató a következő tanú. Ő is szemlélte a botránynak. Hallgatja: amint Simoc ezt

Vigyázzon, prefektus úr,

mert emberhalál lesz!

Ügyész: Ha vádlottat a rendőr el nem vizsgálja, tettelegességre is kényszerült volna sor?

— Igen, azt hiszem megverte volna a prefektus urat, mert rendkívül izgatott volt és állandóan hadonászott botjával.

Védő: Tud arról tanú úr, hogy az incidens óta nincs közös asztala a prefektus úrnak és az uraknak a Royalban?

Elnök: Ez nem tartozik ide!

Andrei Silviu jelentéktelen vallomása után Popovici Miklós dr. prefektust hallgatták ki a bíróság. Elmondja a kávéházi incidens részleteit.

— Amikor Simoc kiáltozott, hogy megverték az édesanyját és ezért emberhalál lesz, én kijelentettem, hogy nem én verem meg, nem tudom mi történt vele. Mondtam Simocnak, nyugodjon meg, ne csináljon botrányt. Én higgadtan ültem, mert a szerencsére hidegvérrel soha az életben nem hagytam cserben.

Elnök: Mit gondol prefektus úr, mit akart vádlott a bottal?

— Annyira fel volt dühödve, hogy bizonyosan meg akart verni vele! Aki olyan szavakkal közeledik egy magasrangú állami tisztviselőhöz, az bizonyára nem barátságból jön. Eddig pályámon mindig elismeréssel találkoztam és most jön egy majdnem senki és ilyen botrányt központjába állít engem, aki utóvégre mégis csak az állam méltóságát reprezentálom.

Elnök kérdésére elmondja ezután a prefektus, hogy épen az ő intervenciójára felfüggesztették a kilakoltatási határozatot végrehajtását és hogy Dragoiu

őrnagy mégis beköltözött, arról neki tudomása nem volt. Annál érthetlenebb volt tehát számára Simoc fellépése, mert hiszen ő szolgálatot tett Simoc-nak.

Védő: Fél attól prefektus úr, hogy Simoc megöli?

Popovici dr.: Én soha életemben még nem féltem senkitől, csak az Uristentől.

Védő: Azt mondják, hogy Ön gyűlölte a vádlottat egy régebbi nézeteltérés miatt.

A prefektus így válaszolt: — Soha én Simoc nevét nem hallottam; egyszer volt nálam az utóbbi években, háború után, tudósucshurutja volt. Ami pedig azt az inszinuációt illeti, hogy én nem akartam vele románul beszélni, az valótlan és nevetséges. Én minden román-nak, aki a háború alatt kórházamban volt, több hónapos szabadságot adtam. Ellenségeim is el kell, hogy ismerjék, hogy igazságszertetem mindennél nagyobb volt és én nem ismerek felekezeti, vagy nemzeti különbséget. Nekem mindegy, hogy valaki román, zsidó, vagy magyar, fő, hogy tisztességes ember legyen. Ez a felfogásom sohasem változik!

Elnök: Figyelmeztetem védő urat, hogy ez nem tartozik a tárgyhöz. Különbben is tisztázva van, hogy a prefektus ur a határozat végrehajtását felfüggesztette.

Elmondja ezután Popovici prefektus, hogy Modolea belügyi vezérigazgató az ő kérésére megvizsgálta a lakásügyet és az ő magatartását tökéletesen helyesnek találta.

Az ítéletet holnap délelőtti fél 9 órakor hirdeti ki a bíróság.

Hogyan folyt le a Royal-kávéházi verekedés

Nyilatkoznak a botrány hősei

Kinos incidens színhelye volt szombat késő délután a Royal kávéház terraszán. Kutyakorbács suhintott és pofon csattant a pirosesikós ernyő alatt, ahol az épületes skandalumnak hatalmas közönsége támadt. Még a korzóról is beözönlöttek az emberek, hogy a botránynak közvetlenebb tanúi legyenek. Már ismeretes, hogy a fabrancshoz tartozó személyek voltak a botrány hősei és nem is tartanánk érdemesnek a privát-természetű afférral foglalkozni, ha újabb fejleményei nem lennének, no meg ha fel nem keres bennünket az incidens főhőse, a korbácsos elégtételt kereső fiatalember.

Ma már köztudomású mi történt. Fuchs Hermann mármárosszigeti fiatal fakeskedő inzultálta Molnár Rezsőt, a várad Stern Dezső-cég igazgatóját, s az inzultusból olyan parázs verekedés támadt, amelyen márványasztalok közt józan állapotban ritkán akad példa. Többen beleavatkoztak az affér-

ba, s ennek során ugyancsak helybenhagyták a támadó ifjút, aki a hugán esett sérelmet igyekezett megtorolni a sógorán.

Egyébként Fuchs Herman fellekesett bennünket, s a kinos eset tárgyilag megvilágítása érdekében ilyképen adta elő az incidenst és előzményeit.

— Molnár Rezső négy heti heves udvarlás után feleségül vette a hugomat. Alig múlt el azonban az egybekelési követő első hónap, olyan kétségbeesett levelek érkeztek a hugomtól, aki különben is törékeny kis lány volt, hogy szülein lejöttek érte Váradra és hazavitték. Molnár goromba magatartása és eljárása megzavarta hugom életét, ezért és más eszközök nem találhatók, minthogy nyilvános inzultussal vegyek elégtételt a hugom esett sérelméért. Szombaton délután félhat körül bementem a Royal terraszára. Az egyik asztalnál ott kártyáztak Schwartz Ernő, az Élesdi Fapár igazgatója, Fischer Jenő és Arató Ferenc fatermelők,

valamint Karpf Márton a faegyesület titkára. Schwartz mellett kibicelt a sógorom, Molnár Rezső. Mikor őt észrevettem, odaléptem az asztalhoz, köszöntem az ott ülő uraknak, akiket jól ismerek és akik engem is ismernek, s így szóltam Molnár-hoz:

— A te eljárásod törvény nem bünteti, csak ember torolhatja meg és az csak én lehetek.

— Erre előkaptam a zsebemből egy kutyakorbácsot és Molnár felé sujtottam. A korbács vége Schwartz vállát is érthette, mert dühödten feugrott és öklével a fejemre vágott. Azután a többi urak is felugrottak és nekem estek. Molnár lefogta a kezemet és Fischer Jenő is rámtámadt. Közben odajött Franck László várad fakeskedő és ő igyekezett a további verekedést megakadályozni.

— Nem értem most se, hogy az urak, akik több ízben megfordultak Mármárosszigeten az édesapám házában, miért támadtak mindannyian rám, holott nekem csak Molnárral volt elintéznivalóm. Egyébként az affér után felvittek a rendőrségre, ahol jegyzőkönyvbe mondtam, hogy az incidensnek én voltam a kezdeményezője. Feljött a rendőrségre egy Schuller nevű kapitány is, aki — mint megtudtam, a divíziónál teljesít szolgálatot és elmondta, hogy az affér az urak közbelépése révén fajult el, akik ahelyett, hogy szétválasztottak volna bennünket, nekem estek.

Molnár Rezső az affér szenvedő hőse csupán ennyit szögezett le munkatársunk előtt:

— Orvtámadás ért, épen ellenkező irányba tekintettem, amikor inzultáltak. Ugy védekeztem, ahogy pillanatnyilag módomban állt. Ha kellő időben ér a támadás, másképp intéződik el. Egyébként lovagias utra tereltem a dolgot, s most majd a megbízottak találják meg az elintézés módját.

Schwartz Ernő igazgató, akinek a többi urakkal együtt való fellépése kinos feltűnést keltett így mondja el az affért:

— Mitsem sejtve nyugodtan kártyáztunk, amikor hirtelen korbácsütést éreztem a vállamon. Azt hittem az újabb idő valami atrocitásáról van szó, felugrottam s a fiatalember fejére sujtottam. Mikor az felemelte lehajtott fejét, megismertem és nyomban ott hagytam. Ha Fuchs Hermann úgy jött volna asztalunkhoz, hogy nyomban észrevesszük, s nem minden bevezetés nélkül, nem avatkoztunk volna a dologba. Ez végre két férfi magánügye, s Molnár ur biztosan helyt állt volna magáért. Így is a magam részéről nagyon sajnálom, hogy az afférbe sodródtam. Fuchs urat jól ismerem, a szüleivel most is jó viszonyba vagyok, s hangsúlyozom, hogy ha észrevettem volna, hogy ő keres itt elégtételt, a legtávolabbról sem avatkoztam az afférba. Fischer Jenő, aki szintén a fiatalember ellen támadt, — tudtommal — nem ismerte és sohasem látta Fuchs urat. Ez az igazság a „megtámadott” fiatalember történetében.

Hogy gondoskodnak a nagyvárosi zsidó hadiárvaikról

A Joint nemesszivi akciója

A jótékonyosság akkor nemes és erkölcsileg értékes, ha feltűnés nélkül gyakorolják. Ilyen szemszögből nézve, a legösszefőbb hála és elismerés jár a Joint-akció városi tagozatának, amely a város és a megye zsidó hadiárvaiknak sorsát páratlan megértéssel felkarolta és szebb élet lehetőségét teremti meg a világtragédia áldozatainak gyermekei számára.

Mi az a Joint? Amerika áldozatkész zsidósága évekkel ezelőtt alakította ezt a hatalmas jótékonyági szervezetet, amely a világháború után inségbe jutott zsidóság felsegítését tűzte ki célul. Különösen a zsidó hadiárvaik gyámolítására törekszik és ezért a közép- és kelet-európai országokban fiókokat, társszervezeteket alapított, amelyek körletenként védelmükbe veszik a hadiárvaikat. Nagyváradon két évvel ezelőtt megalakult a Joint-szervezet, amely ezidőszáig 56 zsidó hadiárva gondját. Ebből az 56-ból 26 árva eltartásához az amerikai központi szervezet havi 20 ezer lejrel járul hozzá, a többiek a helyi organizáció a mag erejéből tartja fenn. A városi csoport elnöke Nuszbaum Sámuel, akinek kiváló érdemei vannak az organizáció körül. Munkájában csupa jóságos türelemmel, kiapadhatatlan szeretettel osztóznak: Kun Gyuláné urasszony, Lévai Béla dr., Kohányi Rezső dr., Lichtmann Dezső, Feldmann Sámuel és mások. Fărăradhatatlan, odaadó munkájukra annál inkább szükség van ezennel, mert Amerika rövidesen beszünteti a segélyezést, a Joint-akció feloszlik és akkor a hadiárvaik élete a helyi csoportok áldozatkészségére sulyosodik. A havi pénz-segély, amit most egy-egy hadiárva kap, nem tulságosan sok; mi lesz akkor, ha Amerika elmarad? Ezért szükséges, hogy a helyi segítő organizáció izmosodjék, hogy képes legyen ön-maga erejéből előteremteni mindazt, ami eddig idegen forrásból áramlott hozzá. Hisszük, hogy a küszöbön álló akciónak, amely a helyi szervezetek erkölcsi és anyagi gazdagítását írta zászlajára — kellő eredménye lesz; hisszük, hogy Nagyvárad zsidósága ezt a sulyos morális kötelezettséget kényelmeskedő gesztussal nem fogja elhárítani magától.

Különben a Joint tegnap délelőtt nagyrahivatottságának újabb dicső bizonyítékát szolgáltatva. Kohányi Rezső dr., Lévai Béla, dr., Lichtmann Dezső és Feldmann Sámuel kiosztották a városi árvaiknak a havi pénzsegélyt, adtak tandíjra valót is, emellett egy részük az ünnepre egy-egy pár vadonatúj cipőt is kapott. Jöttek nyolc-tizenhárom éves kisleányok, hasonlókorú fiúk — akadt egy-kettő idősebb is — és a boldogságtól remegő kézzel, girbegurba betűkkel írták oda nevüket a nyugtára, hogy a pénzt átvették és tágra nyitott szemmel néztek az új fekete cipőre, amilyenre eddig kicsiny szívük minden tantulusi kábjával tekintettek, ha felsebzett lábbal bánatosan ögyelegtek a ragyogó kirakatok előtt. Most még nem mind kaphatott lábbelit, de rövid időn belül minden hadiárva el-látnak vele azok, akiknek istenes munkáját régóta földhözragadt százak és ezrek hitben égő áldása kíséri...

=====

x Pénzre van szüksége? Használja a Hegedüs-féle inkasszó-bélyegzőt. Kizárólag kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

=====

Leichner Szőrmeáruház

Új modellek. Nagy választék. Olcsó árak.

Str. Ciorogar (Uri-u.) 4.

772

APRÓ HIRDETÉSEK

Szavanként 3 lei. Vastag betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés (10 szó) ára 30 lei. Állástkeresők kedden és pénteken délután ingyen aprót kapnak, a rendes napokon 25 % kedvezményt

LEVELEZÉS

SZOLID és megbízható cég Kertész Reclam üzlete Rimanóczy-utcán, hol divat őszi kosztüm kabát és női ruha szövetek olcsóbbak, mint bárhol.

LAKÁS

EGY szobás, konyhás lakásért lelépést fizetek. Strada Printul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 23. Klein. 872

ALKALMAZÁS

ALLAST nyerhet egy segéd a festékestályban, egy segéd, aki kipróbált kizárólag rendező is, a csemegeosztályban. Mindkettő lehetőleg önálló munkaerő legyen. Részletes ajánlat alábbi címre küldhető: Galgon Gyula fűszer, csemege, anyag, és festékárú kereskedés Timisoara. 893

URI és női divat szakmában jártas, román nyelvet bíró jó megjelenésű segéd állandó alkalmazást nyer a Dolcsig János cégnél Déván. Kirakatok rendezésében jártasok előnyben részesülnek. 891

TANARNÓT keresek, ki leányomat VII. magyar gimnázium magán vizsgájára előkészíti, ellátás fizetéssel, ajánlatokat kérjük Gárdos, Petroseni. 890

ANGOL női szabószághoz kézi és tanulófiányok felvétetnek. Pecze-utca 11.

Ebben a rovatban kedden, pénteken állásnélküliek ingyen kapnak egy tiszta apróhirdetést

HAZVEZETŐNŐNEK ajánlkozik idősebb nyugdíjas nő. Vidékre is elmegy. Strada General Berthelot (Sal Ferenc-utca) 19. 863

NÉMET kisasszonyt, lehetőleg franciául és románul tudót 2 gyermek mellé keresek, Barna Sándor, Ferrum keresk. váll. Ullmann palota, Piata Mihail Viteazul (Nagypiac-tér) 11. 873

NÉMET kisasszonyt keresek egész napra. Strada Gojdu (Beöthy Ödön-utca) 10. szám. 869

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ kitűnő, jó erős tiszta boroshordók. Strada Episcopului Ciorogariu (Uri-utca) 23-a. 887

KERESEK jókarban levő használt pianót, vagy zongorát megvételre. Bottó iskola, Strada Take Jonescu (Körös-utca) 27. 868

VAROSI bunda szilkszin gallérral teljesen jókarban eladó. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. Szász. 829

MEGVÉTELRE keresek 40-60 lós erős használt üzemképes Diesel vagy szivógáz motort. Ajánlatok műszaki leírás és ármegjelöléssel Paál Géza Balcan Jud. Satmar címre kéretnek. 889

Diákegyenruhákra SZÖVETET és iskolai könyvekre I-a minőségű fekete glottot legolcsóbban 360

SZÉKELY posztóáruházában vásárolhatunk. Str. Avram J. (Kossuth-utca) 5

AUTÓBUNDA opozum béléssel eladó. Megtekinthető Masitsnál. 894

CZERNY 4-ik füzetét, Krammer 2-ik füzetét, 15 szölamu invencióit megvételre keresem. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 738

ELADÓ ebédlő, háló, nappali komplett szoba, ágyak, szekrény, fekete farsagott konzul tükör és kis asztal, szobamozsi teljesen jó, hosszú zongora. Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra, Szász. 841

SELYEM horgolt ridikülök, fehér, nectertők kaphatók. Szász, Ferdinand király (Rákóczi) ut 30. jobbra. 8840

ELADÓK különböző butorok, diványok, villanylámpák és apróságok. Str. Episcopului Ciorogariu (Uri-utca) 23-a. 888

ELADÓ 2 drb. Cornvill görkaszán 24 2 tüzfűléttel Szöcs Bálint szeszgyárosnál, Tg.-Secuescu. 892

ELADÓ házépítéshez való, építésznek, mérnöknek való és magános építéshez megfelelő szobaajtók, ablakok, tölgyfaszin, floderezették erős anyagból, továbbá egy díszes szép 2 ajtós nagy kapu. Strada Josif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 4. Fábry tulajdonos. 886

1000 hektó boros hordó két helyettől hétig, azonnal tölthető képes eladó. Re-tekezni Berkes, Strada Gojdu (Beöthy Ödön-utca) 29.

ELADÓ file csipkék, betétek, motívok gipürfile motívok, kézimunka storok, függönyök, arany és fehér tontók, diványpárnák, zsebkendők, abrosz 12 szalvétával, egy vég finom rumburgi vászon, kelim abrosz, színes nappali abrosz, egy 12 személyes porcellán, egy 6 és 12 személyes ezüst evőeszköz. Bol-lein-képek, szőnyegek, álló lámpa ernyő. Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra, Szász. 842

TOLSZTOJ: Háború és Béke című művéért magas árat fizetek. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 870

HALÓSZOBA. komplett üzleti dobozok és perzsa szőnyegek eladók. Oláry I. cég. 707

KÜLÖNFÉLÉK

IZR. uri család iskolás fiut vagy lányt teljes ellátásra elfogad, zongora fürdőszoba használat. Cim Hegedüs Hirlapirodába. 871

JÓ házikoszt kapható ebéd, vacsora, 4 fogásos, kihordásra is, 900 lei. Strada I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 48.

Sonnenfeld Adolf részv. társ.

100 lei egy filezkalap

ajánlat az „ERZSÉBER” szalonba, Sas-passage 823 Elsőrendű munka. Pontos kiszolgálás

Párisi és bécsi modellek érkeztek

Vizumokat

legolcsóbban, leggyorsabban megszerez

Páris és Franciaország bármely városába megbízható vállalat

Utlevelügyben

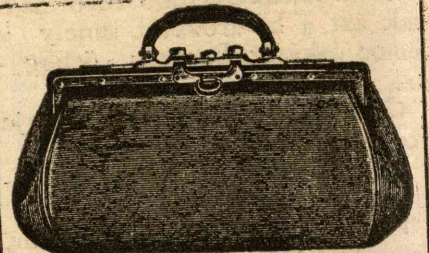
díjmentes felvilágosítás

Naponta futárjárat

Brassó, Bukarest, Kolozsvár és Temesvár között

Schreier ügynökség

Str. J. Vulcan (Nagy Sándor-ut) 1. Weiszovics-ház

A legjobb kivite li bőr-, fieber- és vázontöltők, valamint berendezett kazetták és iskolakönyvek detailban is aphatók engross á ak mellett a Nagyvárad Bőrdáru és Tászkagyárban Cusa Voda (Szacsavay-u.) 18. Javításokat is vállalunk. Nagyvárad Bőrdáru és Tászkagyár 894 Cusa Voda (Szacsavay-utca) 18

Ha külfldre akar utazni forduljon bizalommal

„MERCUR” hirdetési iroda és ügynökség

Str. General Mosoiu 7, a Magyar laktanyával szemben, hol

utlevélre vizumokat

olcsón, gyorsan és pontosan megszerezhet.

Megbízásokat elvállalunk.

Naponta indítunk futárt Cluj, Brassó, Temesvár és Bucarestbe.

Hirdetéseket az összes román nyelvű újságok részére felvesszünk

Telefon: 2-21.

Van szerencsénk értesíteni megrendelőinket, hogy

a Barár-épületben, színházzal szemben modern

uriszabóságunkat

megnyitottuk, amelyet a legjobb izlés szerint tovább vezetünk. Elsőrangú angol szöveteink raktáron. A legkényesebb izléseket is pontosan és figyelmesen kiéltjük

Rebeles és Fodor

téríszabók

Magas árban vesznek

brillians, arany, ezüst ékszereket és dísz tárgyakat, töredék aranyat, ezüstöt, arany szájpáclast, arany és más hamis fogakat Freund Benjámín ékszerész, Nagyvárad, Bul. Reg. Ferd. (Rákóczi ut) 11, Széchenyi szálló épület. — Ékszer olcsó áron kapható.

Kel-három szobás

modern lakást keresek

magas lelépést és közvetítési díjat fizetek.

Cim: Stefan cel Mare (Tiaza Kálman-tér) 15. földszint kapu alatt balra.

Ertekezni délután 2-5-ig.